

การเก็บตัวอย่างในอาหาร

1. เกณฑ์ในการเก็บตัวอย่าง

- 1.1 ในกรณีที่มีการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษจากเชื้อแบคทีเรียในพื้นที่
- 1.2 ให้เก็บอาหารและน้ำทุกชนิดที่เหลือจากการรับประทานในเหตุการณ์การระบาดครั้งนั้น

2. การเก็บตัวอย่าง

2.1 ข้อบ่งชี้การตรวจ

ตรวจวิเคราะห์หาเชื้อแบคทีเรียก่อโรคทางเดินอาหารเป็นพิษที่ตรวจวิเคราะห์ได้แก่ *Salmonella* spp., *Shigella* spp., และ *Vibrio* spp. ในตัวอย่างจากอาหาร และน้ำทุกชนิด เพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงของเชื้อจุลินทรีย์เชิงปริมาณ (Microbial Risk Assessment)

2.2 การเตรียมตัวอย่าง เก็บตัวอย่างด้วยเทคนิคปราศจากเชื้อ

- ตัวอย่างอาหารที่ดีต้องมีไม่น้อยกว่า 500 กรัม แม้ตัวอย่างจะเหลือเพียงเล็กน้อยก็ให้เก็บด้วย
- ตัวอย่างอาหารที่ดีไม่ควรบูดเน่า หรือเสีย แม้ตัวอย่างจะมีปัญหาบ้างก็ให้เก็บด้วย

2.3 สิ่งส่งตรวจ ปริมาณ ภาชนะที่เหมาะสม และวิธีการเก็บรักษาตัวอย่าง

สิ่งส่งตรวจ	ปริมาณ	ภาชนะที่ใช้เก็บตัวอย่าง	หมายเหตุ
อาหาร	≥ 500 กรัม	ถุงซิปลาสติกใหม่	สวมถุงมือก่อนหยิบอาหารใส่ถุงซิปล เก็บตัวอย่างปริมาณไม่น้อยกว่า 500 กรัม ปิดฉลากหรือเขียนหมายเลขบนถุงทุกครั้งด้วยปากกาชนิด permanent
น้ำ	1 ลิตร	ขวดสะอาดปราศจากเชื้อ	เก็บจากแหล่งน้ำที่สงสัยว่าเป็นแหล่งนำโรค ปิดฝาจุกให้สนิท ปิดฉลากหรือเขียนหมายเลข แหล่งน้ำ วันเวลาที่เก็บ บนถุงทุกครั้งด้วยปากกาชนิด permanent

2.4 วิธีการนำส่งตัวอย่าง

2.4.1 ตัวอย่างที่เก็บในภาชนะต้องนำส่งภายใน 2 ชั่วโมง กรณีนานกว่า 2 ชั่วโมงให้เก็บในที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส และนำส่งภายใน 24 ชั่วโมง

2.4.2 ตัวอย่างอาหารให้ใส่ถุงพลาสติกปิดปากถุงให้แน่นบรรจุในกระติกหรือกล่องโฟมที่มีน้ำแข็งเพื่อป้องกันการไหลซึมของของเหลวในกรณีที่เกิดภาชนะแตก

2.4.3 กรอกข้อมูลในแบบฟอร์ม “ใบกำกับตัวอย่างอาหาร” ให้ครบถ้วน

2.4.4 การส่งตัวอย่าง

- ในกรณีต่างจังหวัดให้ส่งทางรถโดยสารปรับอากาศ โดยระบุชื่อหน่วยงานที่ส่ง วัน เดือน ปี ที่เก็บตัวอย่าง และระบุชื่อผู้รับ ผศ.น.สพ.ดร. สุภชัย เนื่อนवलสุวรรณ อาคาร60 ปี คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนอังรีดูนังต์ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ 089-2045447 หรือ 02-2189577-8

-ในกรณีจังหวัดนนทบุรีและกรุงเทพมหานครให้ส่งไปที่ ผศ.น.สพ.ดร. สุภชัย เนื่อนवलสุวรรณ อาคาร60 ปี คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.5 แจ้งวัน เวลาที่ตัวอย่างจะถึงปลายทางให้ ผศ.น.สพ.ดร. สุภชัย เนื่อนवलสุวรรณ อาคาร 60 ปี คณะสัตวแพทยศาสตร์ ทราบทางโทรศัพท์ 02-2189577-8 หรือ 089-2045447 ในกรณีวันเสาร์-อาทิตย์ หรือ วันหยุดราชการ ให้แจ้ง ผศ.น.สพ.ดร. สุภชัย เนื่อนवलสุวรรณ ทราบทางโทรศัพท์ 089-2045447 เพื่อประสานการรองรับตัวอย่างต่อไป

2.4.6 ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในโครงการฯ ขอให้ประสานงานกับคุณสุวรรณ

3. ข้อห้ามและข้อควรระวัง

3.1 กรณีเก็บตัวอย่างอาหารได้น้อยกว่า 500 กรัม ให้ระบุในใบนำส่งตัวอย่าง

3.2 ใบกำกับตัวอย่างอาหาร ต้องแยกออกจากตัวอย่าง ห้ามใส่รวมกับตัวอย่าง

4. เอกสารอ้างอิง

1. Miller JM and Holmes HT. Specimen collection, transport, and storage In : Murray. R.P., Baron Jo.E, Pfaller A.M, Tenover C.F, and Tenover H.R. Eds. Manual of clinical microbiology. 6th ed. ASM Press Washington D.C. 1995 : 19-22.

2. Sonnenwirth AC. Collection and culture of specimens and guides for bacterial identification. In : Sonnenwirth AC and Jarett L. Eds. Gradwohl's clinical laboratory methods and diagnosis. vol.2, 8th ed. The C.V. Mosby Company, USA, 1980 : 1554-1560.

3. World Health Organization. Guideline for cholera control. Revised 1993 : 50-55.